

MEMÒRIA HISTÒRICA ■ DELS 3.947 EBRENCES JUTJATS, 263 VAN SER EXECUTATS, LA MAJORIA A LA TERRA ALTA I LA RIBERA D'EBRE

Publiquen el nom dels prop de 4.000 ebrencs represaliats pel franquisme

L'Arxiu Nacional de Catalunya difon en virtut de l'aplicació de la Llei de Reparació Jurídica el nom i dades de les persones que van patir judicis militars per causes polítiques durant la dictadura

A. CARALT

Un total de 3.974 ciutadans de les Terres de l'Ebre van ser represaliats per la dictadura franquista. L'Arxiu Nacional de Catalunya ha publicat el nom de totes les persones que a Catalunya van ser sotmeses a un procediment judicial militar per la seva afiliació política, les seves idees i creences. A Catalunya la xifra s'eleva a 66.590 persones i a Tarragona a 10.238, un 40 per cent dels quals són els ebrencs esmentats.

La relació inclou cognoms i nom de la persona represaliada, sexe, tipus de procediment, número de causa, data d'inici de la causa, data d'aprovació de la sentència o altra resolució, pena imposada, commutació o l'indult demanat, persones executades, i la referència d'arxiu dels originals que es conserven a l'Arxiu del Tribunal Militar Territorial Tercer de Barcelona.

La publicació de la llista és conseqüència de l'aprovació el passat mes de juliol de la Llei de reparació jurídica de les víctimes del franquisme, text legal aprovat per unanimitat que declara il·legals els tribunals de l'Auditoria de Guerra de l'Exèrcit d'Ocupació, de 1938 a 1978, per ésser contraris a la llei i vulnerar les més elementals exigències del dret a un judici just. Així, es dedueix la nul·litat de ple dret, originària o sobrevinguda, de totes les sentències i resolucions de les causes instruïdes i dels consells de guerra dictades per causes polítiques a Catalunya pel règim franquista.

A la comarca del Baix Ebre són 1.281 les persones represaliades,

1.043 al Montsià, 832 a la Terra Alta i 791 a la Ribera d'Ebre.

263 executats

Del total, 263 persones van ser jutjades i executades per les autoritats franquistes (3.358 a Catalunya). La xifra més alta, curiosament, a la comarca menys poblada, la Terra Alta, amb 81 executats (un 9,74 % del total de represaliats a la comarca). En segon lloc se situa la Ribera d'Ebre, amb 77 executats (un 9,73 % del total). Les més poblades ocupen els últims llocs, 62 executats al Baix Ebre i 43 al Montsià.

Es dona la circumstància que

La xifra

66.590

represaliats

Xifra de persones a Catalunya amb dret al document de nul·litat

les comarques amb un percentatge més elevat d'execucions respecte al total de la població són la Conca de Barberà, seguit de la Terra Alta. El Priorat i la Ribera d'Ebre presenten també percentatges anormalment alts.

En la majoria de casos els ebrencs executats eren pagesos, 65 a la Terra Alta, 39 a la Ribera d'Ebre, 30 al Baix Ebre i 21 al Montsià. La resta tenien múltiples ofícis, des de mecànic, barber i ferret, ferroviari a forner, paleta o espardenyer.

El primer document que acredita la nul·litat del judici, entregat pel conseller Mundó. FOTO: DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA

L'APUNT

Documents que acrediten la nul·litat del judici

■ A partir de demà, dimarts, els represaliats encara vius i els seus familiars poden sol·licitar un document individualitzat expedid pel Govern de Catalunya que donarà de la nul·litat d'un judici o d'un consell de guerra dictat per causes polítiques a Catalunya per la dictadura.

La sol·licitud es podrà fer presencialment a totes les oficines d'atenció ciutadana de la Generalitat, a tra-

vés del web del Departament de Justícia i trucant al telèfon 012. En un termini màxim de 30 dies, els documents es trametran a la seu i als serveis territorials del Departament. Els qui ho desitgin també el podran rebre per correu electrònic.

El document on es fa constar la nul·litat de ple dret de les causes, sentències i resolucions s'acompanya d'una carta del president de la Generalitat on subratlla que el docu-

ment «restableix l'honor, la dignitat i la memòria d'una víctima injustament processada pels tribunals franquistes».

El conseller de Justícia, Carles Mundó, va entregar el primer document el divendres passat a Araceli Aiguaviva, vídua del periodista Josep Maria Huertas Claveria, condemnat el 1975 a dos anys de presó per injúries a l'exèrcit arran de la publicació d'un reportatge.

Els anys 1939 i 1940 van ser els més terribles de la repressió, amb el 84,55 % de les execucions perpetrades en tota la dictadura.

Pel que fa a les penes, sortosament, en prop més del 40% dels procediments oberts –concretament en 33.164 casos– es va considerar que els encausats no eren

responsables dels delictes de què se'ls acusava (10.338), es va decretar l'arxivament de les causes sense cap més tràmit (9.885) o se'n va declarar la seva absolució (6.767) o llibertat (6.174). En 10.533 casos (un 12,85%) es va declarar el sobreseïment de la causa i en 11.449 casos es va im-

sar una pena de 12 anys i un dia de reclusió temporal. En 3.831 procediments la pena fou de 20 anys de presó i en 3.744 casos es decretà la reclusió perpètua.

L'Arxiu Nacional ha actualitzat la llista a data 1 de setembre. En cas de detectar errors, el sol·licitant s'hi pot adreçar.